

SZAKMAI ÉLETRAJZ DR PEPÓ PÉTER

Pepó Péter 1955. május 04-én Gyulán született, ahol általános és középiskolai tanulmányait végezte el kitűnő minősítéssel. 1975-1979. évek között a Debreceni Agrártudományi Egyetemen tanult és szerzett agrármérnöki diplomát. Édesapja agrármérnökként, édesanyja adminisztratív munkatársként dolgozott a Békéscsabai Állami Gazdaságban. Felesége a Debreceni Ady Endre Gimnázium angol kéttannyelvű tagozatát vezette, 2020-tól nyugdíjas. Lánya a Budapesti Corvinus Egyetemen szerzett közgazdasági diplomát angol nyelven, jelenleg egy multinacionális cég munkatársa.

Pepó Péter az egyetem befejezése után másfél évig a termelési gyakorlatban dolgozott, majd a Debreceni Agrártudományi Egyetemen a Növénytermesztési Tanszéken tevékenykedett az egyetemi oktatásban és kutatásban. 1983. évben „summa cum laude” minősítéssel védte meg egyetemi doktori disszertációját. Általános, középiskolai, egyetemi és doktori kiemelkedő teljesítménye alapján 1984-ben kapta meg a „Sub auspiciis rei publicae popularis” kitüntetéses doktori címet és a vele járó aranygyűrűt.

Az egyetemi graduális képzésben részt vesz az egyetemi és főiskolai szakok különböző A, B és C típusú tantárgyainak az oktatásában. Jelenleg a BSc, MSc, osztatlan képzésben a növénytermesztés és hozzá kapcsolódó interdiszciplináris tantárgyak oktatásában vesz részt a MÉK és a GTK különböző szakjain, és az osztatlan 5 éves agrármérnök szak szakfelelősi feladatait látja el. A Szántóföldi növénytermesztés tantárgy oktatása mellett részt vett az Agroökológia, az Integrált növénytermesztés, az Alternatív növénytermesztési rendszerek, a Fenntartható tájhasználat és egyéb tantárgyak elméleti és gyakorlati oktatásában. Oktatási feladata az elméleti és gyakorlati képzés koordinálása, a tantárgyi gyakorlatok megszervezése, ellenőrzése, továbbfejlesztése. Tevékenyen részt vett a Partiumi Keresztény Egyetemen (Nagyvárad) folyó kihelyezett képzés előkészítésében és beindításában. Oktatási feladata a graduális képzésben a vizsgáztatás.

Részt vesz az egyetemi államvizsga bizottságok munkájában részben a saját egyetemen, részben más egyetemeken és főiskolákon. A Debreceni Egyetem jogelődjében 1995. óta folyamatosan ellátja a Növénytermesztési Államvizsga Bizottság elnöki feladatait.

A PhD képzés keretében több tantárgy felelőse, feladata e tantárgyak képzési-oktatási anyagainak fejlesztése, metodológiai korszerűsítése, a tantárgyi koordinációk és a vizsgáztatás.

A Kerpely Kálmán Növénytermesztési és Kertészeti Doktori Iskola növénytermesztési programját vezeti.

Az eddigiek során több mint 110 diplomadolgozat készítésének konzulensi feladatait látta el, számos egyetemi hallgató TDK munkájához nyújtott szakmai segítséget. Irányítása alatt több egyetemi doktori disszertáció készült. Témavezetője volt 24 nappali, egyéni és levelező PhD hallgatónak. Jelenleg 1 nappali és 1 levelező PhD hallgató témavezetését látja el.

Oktatói munkájában fontos szerepet kap a szántóföldi növénytermesztés és a hozzá kapcsolódó diszciplínák oktatási anyagainak, az elméleti és a gyakorlati oktatás feltételrendszerének továbbfejlesztése. Az eddigiek során 11 egyetemi jegyzetet készített szerzőként, ill. társszerzőként. Irányítása alatt, mint főszerkesztő és számos fejezet szerzőjeként 2019. évben a Mezőgazda Kiadó gondozásában jelent meg az agrár felsőoktatási intézményekben tankönyvként elfogadott Integrált növénytermesztés című 3 kötetes, 1000 oldalas tankönyve.

1995-ben tanszékvezetői kinevezést kapott a Növénytermesztés- és Földműveléstani Tanszékre. E minőségben kiemelt oktatási feladatot jelentett a tanszéken oktatott valamennyi diszciplína terület (növénytermesztés, földművelés, növény-nemesítés) kiegyensúlyozott és hatékony fejlesztése, az oktatás feltételrendszerének korszerűsítése. Ennek eredményeként 1998-ban létrejött a Nemesítés és Genetika Tanszék, majd 1999-től az önálló Földműveléstani Tanszék kezdte meg a működését.

Fontos feladatot jelentett a 2000-es évek elején-közepén az egyetemünkön meginduló és bővülő többszakos képzés kereteiben a növénytermesztési diszciplínák struktúrájának, képzési tananyagának, a tanszéki tudományterületek integrált egységének megvalósítása.

2010. évben a többi társegyetemmel közösen elkészítették az Agrármérnök MSc szak angol nyelvű képzési tematikáját. A magyar nyelvű Agrármérnök MSc szak elektronikus képzési tananyagfejlesztését 2010-2011. években közös konzorcium keretében végeztek el a Pannon Egyetem (Keszthely) és a Nyugat-magyarországi Egyetem (Mosonmagyaróvár) oktatóival közösen. Több agrár társegyetemmel készítették el az 5 éves osztatlan agrármérnök képzés tantervét, melynek akkreditációja után 2017. őszétől megkezdődött az oktatás a Debreceni Egyetemen.

1998-2003. között a második, majd 2003-2008. között pedig harmadik ciklusban 5 éves tanszékvezetői kinevezést kapott a Növénytermesztési és Tájökológiai Tanszékre. Szervezeti átalakítások miatt 2006-ban a Növénytudományi Tanszék tanszékvezetői, 2007. január 1-től a Növénytudományi Intézet intézetigazgatói feladatait látta el. Az oktatás feltételrendszere az elmúlt évtizedekben tovább bővült részben az oktatástechnikai eszközök fejlesztésével, részben az egyetemi képzés szervezeti rendszerét illetően. A tanszék gesztorságával a Tájökológia és integrált növénytermesztés szakirányulást indították el. A hallgatók színvonalas képzése érdekében külföldi tanulmányutakat (Románia, Ausztria, Szlovákia) szervezett. Oktatási kapcsolatokat jelentős mértékben bővítette részben a nyugat-európai országok egyetemeivel (Gembloux) részben a környező országok egyetemeivel (Nyitra, Nagyvárad, Eszék, Beregszász, Újvidék).

A gyakorlati képzést hatékonyan szolgálta és jelenleg is fontos szerepet tölt be a 2000. évben a javaslatára és segítségével létrehozott Debreceni Tangazdaság és Tájkutató Intézet (DTTI), amely a Debreceni Egyetem önálló egységként működik (AKIT).

Pepó Péter tanszékvezetői és intézetigazgatói tevékenységét 1995-2020. évek között 25 éven keresztül látta el.

A hallgatókkal kialakított aktív kapcsolatrendszer fontos szerepet tölt be Pepó Péter egyetemi oktató munkájában. Az oktatói tevékenységen túl 2011. évtől látja el a Tormay Béla Szakkollégium tanárelnöki pozícióját, mely szakkollégiumnak egyik alapítója volt.

Kutató munkájának kezdetén aktívan bekapcsolódott a Dr. Bocz Ernő és Dr. Ruzsányi László professzorok által vezetett tanszéki és tárcaszintű, minisztériumi kutatási projektekbe (TCP-7, G-9 programok).

A későbbiekben általa kialakított önálló fő kutatási területeit a kalászos gabonák termesztéstechnológiájának fejlesztése jelentette. Ezen belül kiemelt kutatási területe az őszi búza termesztéstechnológiájának továbbfejlesztése, az agroökológiai, biológiai és agrotechnikai tényezők individuális és interaktív vizsgálata. Az őszi búza fajtaspecifikus agrotechnikájának két legfontosabb elemét, a tápanyag- és vízellátást vizsgálja közel négy évtizede. Meghatározta a búzafajták trágya- és öntözési reakcióját befolyásoló fontosabb tényezőket.

A tájtermesztés, az adott ökológiai potenciál jobb kihasználása érdekében az elmúlt évtizedekben olyan kísérleti projekteket folytatott, melyben nemcsak az őszi búza, hanem a többi kalászos gabona (őszi árpa, tritikále, tavaszi árpa, zab) fajtatesztelése is szerepeltek.

Ezek a vizsgálatok kiegészültek az államilag elismert napraforgó és kukorica hibridek tesztelésével, a G x E interakciók meghatározása céljából.

Az általa irányított őszi búza és kukorica polifaktorális tartam modellkísérletekben a fontosabb agronómiai tényezők (elővetemény, fajta, vetés, trágyázás, növényvédelem) komplex vizsgálatára nyílik lehetőség. Az elmúlt években a hazai mezőgazdaságban, ill. növénytermesztésben bekövetkezett változások felértékeltek e kísérleti projektek jelentőségét. Ennek keretében ugyanis komplexen modellezni lehet az eltérő befektetésű és intenzitású termesztéstechnológia változatokat (extenzív, low-input, LISA, mid-tech, intenzív stb.).

Vizsgálja a trágyázásnak (N, P, K) a talaj tápanyag-készletére gyakorolt hatását, valamint a trágyázás környezetvédelmi összefüggéseit (N-mozgás a talajban a vegetációs időben és azon kívül).

Az őszi búza vízellátásával és öntözésével kapcsolatos kutató munkája keretében folyamatosan talajnedvesség vizsgálatokat végez a talajnedvesség-készlet dinamikai változásának, a talaj vízháztartási folyamatainak meghatározására.

A növénytermesztési tér vízháztartásával kapcsolatos kutatások jelentősége megnőtt az elmúlt években a globális klímaváltozás növényállományokra gyakorolt extrém hatásai miatt. Ezek a kutatások jelentették azt a tudományos információs bázist, amelyet Láng István akadémikus által vezetett VAHAVA projekt keretében készített tanulmányának elkészítéséhez használt fel.

Kutatásai az elmúlt években termelésfiziológiai vizsgálatokkal bővültek. Szántóföldi körülmények között megfelelő, in-situ, non destruktív műszerekkel, eszközökkel vizsgálta több növényi kultúra (kalászos gabonák, kukorica, napraforgó, repce stb.) fotoszintetikus aktivitását, annak mértékét, a levélterület változásának és száraanyag képződésének a dinamikáját.

Közel négy évtizede tanulmányozza az ökológiai, biológiai és agrotechnikai tényezők hatását az őszi búza minőségére (lisztminőség, kémiai elemtartalom stb.). A vizsgálatok eredményei e tényezők hatásának biológiai determináltságát és fajtaspecifikus jellegét bizonyították. Az elért eredmények kedvező hatékonysággal hasznosíthatók a minőségi búzatermesztés gyakorlatában. OTKA projekt keretében a biológiai, agroökológiai és az agrotechnikai tényezők búza fehérjetartalmára, fehérjefrakcióira gyakorolt hatását, ezen összetevők sütőipari minőséggel kapcsolatos összefüggéseit vizsgálta szántóföldi és laboratóriumi módszerekkel.

A növénytermesztéstan területén további kutatási feladatát jelenti az őszi búza növényvédelmi technológiájának más termesztéstechnológiai tényezőkkel kapcsolatos összefüggéseinek a vizsgálata.

A korábbi időszakban aktívan részt vett, ill. részben a vezetője volt a tanszéken folyó kukorica és kalászos gabona nemesítési programnak. Ennek keretében jelentős mértékben bővítették a nemesítés kiindulási alapanyag bázisát, továbbfejlesztették a nemesítési módszereket, eljárásokat, valamint új fajtajelölteket állítottak elő.

Pepó Péter a kutatási projektjeinek, több évtizedes tartamkísérleti eredményeinek felhasználásával a fontosabb szántóföldi növényeknél olyan termőhely- és fajtaspecifikus termesztési modelleket alakított ki, amelyek a K+F+I rendszerben eredményesen szolgálták a

termesztéstechnológiák elméleti megalapozását és gyakorlati hatékonyságának a továbbfejlesztését.

Pepó Péter szakmai tevékenységének fontos részét képezi az elért kutatási eredmények hatékony innovációja a szaktanácsadásban. Ennek eredményeként az elmúlt évtizedekben aktív kapcsolatot alakított ki gazdaságokkal (Mezőhegyes, Biharkeresztes, Kondoros stb.), termelési rendszerekkel (KITE, IKR), valamint növényvédelmi és egyéb input beszállító hazai és külföldi vállalatokkal (Corteva, BASF, Syngenta, Bayer, Nufarm, Pioneer, Szeged, Martonvásár stb.). Hagyományos szakmai rendezvénné vált a Debreceni Egyetem Látóképi Telepén a közel három évtizedes múltra visszatekintő búza és kukorica tanácskozás és bemutató, melynek fő szervezője Pepó Péter.

Az elmúlt évtizedek során szoros és hatékony szakmai kapcsolatot alakított ki a hazai agrár felsőoktatási intézmények szaktanszékeivel, valamint a növénytermesztési, növénynevelési kutató intézetekkel (Martonvásár, Szeged, Kompolt, Karcag, Nyíregyháza). Rendszeresen tart előadásokat hazai és külföldi tudományos konferenciákon és szakmai rendezvényeken. Tagja az MTA Talajtani, Vízgazdálkodási és Növénytermesztési Bizottságnak, melynek a bizottsági titkári teendőit 1996-tól három cikluson keresztül látta el. 2008-2017 között az MTA Növénytermesztési Bizottság alelnöke volt. 2000-2012. években a DAB Növénytermesztési Szakbizottságának elnöke, 2012-2017. években pedig a DAB Mezőgazdasági Szakbizottságának elnöke volt. Tagja a külföldi szervezetek közül az America Society of Agronomy-nak (ASA), a Crop Science Society of America-nak (CSSA), az ESNA-nak, az European Society of Agronomy-nak (ESA) és az International Soil Tillage Research Organization-nak (ISTRO). 2012-2014 között az ESA elnöki pozícióját töltötte be.

2000. július 1-től a Debreceni Egyetem Agrártudományi Centrum Mezőgazdaságtudományi Kar dékánjává választották, mely funkciót 2004. július 30-ig töltötte be. Ez az időszak a Debreceni Egyetem integratív szervezetének létrehozását, működési kereteinek kialakítását és a karok közötti kapcsolatok fejlesztését szolgálta, melynek összetett, bonyolult folyamataiban az akkori Mezőgazdaságtudományi Kar megfelelő hatékonysággal érvényesítette érdekeit. A Debreceni Egyetem AGTC-n több centrumi és kari bizottság munkájában vett részt. 2007-2013 között a Debreceni Egyetem AGTC tudományos elnökhelyetteseként tevékenykedett.

2003-2007. években, majd újraválasztását követően 2007-2011. évek között az MTA Agrártudományok Osztályának doktor közgyűlési képviselői feladatait látta el.

2007-2010. évek között a MAB Plénium tagjává választották, valamint a szervezet keretén belül a MAB Agrártudományok Bizottságának elnökeként tevékenykedett. 2018. évtől újból a MAB Agrártudományi Bizottságának tagjává választották.

Több fontos pozíciót töltött és tölt be napjainkban is a Debreceni Egyetem tudományos és szakmai közéletében. 1995-2020. évek között a Debreceni Egyetem MÉK Kari Tanácsának tagja, 2007-2011. között a Debreceni Egyetem Promóciós Bizottságának tagja, ill. 2011-2015 között alelnöke, 2013-2017. években a szenátus tagja, 2013-2015. között a Debreceni Egyetem Rektori Tanács tagja. Tagja a Debreceni Egyetem TUKET-nek (2013-2017. között elnöke), valamint 2007. évtől az Egyetemi Doktori és Habilitációs Tanácsnak (EDHT). 2007. évtől az Agrár Doktori Tanács (ADT) elnöki feladatait, valamint az Agrár Habilitációs Tanács társelnöki pozícióját tölti be. 2021. évben megválasztották a MATE EDHT tagjának.

Az elmúlt évtizedekben számos vállalati, minisztériumi és egyéb programos kutatásban vett részt, ill. volt azoknak a vezetője. Ezek közül kiemelést érdemelnek az OTKA, az OMFB, az Európai Unió, GINOP és Piaci KFI projektek. Irányításával több jelentős oktatásfejlesztési projekt valósult meg (TÉT, TÁMOP). Különösen kiemelkedik ez utóbbiak közül a 2017-2022. évek között megvalósításra került 1,8 milliárd Ft értékű EFOP projekt,

melyben az öt nagy agráregyetem (Debrecen, Gödöllő, Keszthely, Mosonmagyaróvár, Kaposvár) több mint 150 oktatója és közel 1500 hallgatója vett részt a tudományos kutatói utánpótlás növelésének céljából.

Tudományos eredményei és kísérleti tevékenységének elismeréseként 2007-ben Honoris Causa doktori címet kapott a Nagyvárad Egyetemről. 2007-ben az Ukrán Mezőgazdasági Akadémia tagjává választották.

Pepó Péter az elmúlt évtizedek alatt eredményes kapcsolatot alakított ki a hazai kutató és felsőoktatási intézmények mellett számos külföldi egyetemmel is, melyekben részben tudományos-kutató, részben vendégoktatói tevékenységet végzett. Aktív kapcsolat jött létre a Nyitrai, a Nagyvárad, az Eszéki, az Újvidéki Egyetemekkel. Több alkalommal járt és hosszabb időt töltött el az USA-ban (Louisiana State University, Baton Rouge), valamint Belgiumban (Gembloux-i Egyetem). Oktatási, kutatási és egyéb projekt feladatokat valósított meg Nagy-Britanniában, Németországban, Görögországban, Dél-Koreában, Japánban, Ausztráliában és még több országban.

Oktatói, tudományos és szakmai-közéleti tevékenységét több kitüntetéssel ismerték el, melyek közül a fontosabbak a következők:

Arany Sándor díj
Magyar Felsőoktatásért Emlékplakett
Széchenyi Professzori Ösztöndíj
Szent-Györgyi Albert díj
Pro Facultate díj
MTA Debreceni Akadémiai Bizottság Plakett
Szentágothai János Ösztöndíj
Magyar Érdemrend Tisztikeresztje
Debreceni Egyetem MÉK Díszérme
MATE Babérkoszorúval ékesített Emlékérem

Pepó Péter aktív és eredményes publikációs tevékenységet folytatott az elmúlt évtizedek során. Közel 600 tudományos és szakmai közleménye jelent meg hazai és külföldi folyóiratokban és szakmai lapokban, melyek közül a Magyar Mezőgazdaságban közölt cikkek száma 81.